

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2023. január 21.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) Lehetséges szópárok: 1 pont
 VÉR-RÉV, RÉM-MÉR, KÉL-LÉK, MOS-SOM, KOS-SOK, MOL-LOM
Az 1 pont akkor adható meg, ha mindkét szópár helyes, és nincs mellettük helytelen. A kisbetűs írásmód is elfogadható. Más megoldás akkor fogadható el, ha a szó megléte magyar nyelvű szótárral igazolható.
2. a) Nem látja / látta a fától az erdőt. 1 pont
 b) Rossz fát tesz / tett a tűzre. 1 pont
Pont csak akkor adható, ha a felvételiző a szólásokat a megadott változatok egyikében adta meg. A megadott válaszon kívül csak akkor fogadható el eltérő mondat, ha a szólás megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral vagy más szakmai kézikönyvvel igazolható. (A tesz szó helyett a rak szó nem fogadható el.) A szólások sorrendje felcserélhető.
3. a)

5.	7.	8.	10.	14.
----	----	----	-----	-----

5 pont
Minden helyes szám beírásáért 1 pont jár. A helyes számokat bármilyen sorrendben el kell fogadni! A számok helyett a hibás szóalakok beírását is el kell fogadni.
4. a) A) 3. 2 pont
 B) X
 C) 2.
 D) 4.
 E) 1.
 F) 5.
 G) X
*7 jó megoldás: 2 pont
 5–6 jó megoldás: 1 pont
 0–4 jó megoldás: 0 pont
 A válasz csak akkor fogadható el, ha nincs mellette rossz megoldás.
 Ha a felvételiző az X-et nem jelölte, üresen hagyta a válasz helyét, akkor az nem fogadható el helyes megoldásnak.*
5. a) társas 1 pont
 b) ajándék 1 pont
 c) csiga 1 pont
 d) osztja 1 pont
 e) szépet 1 pont
Minden helyes megoldásért 1 pont adható. A pont nem adható meg, ha egy sorban több szót is jelölt a felvételiző. A helyes megoldást akkor is el kell fogadni, ha karikázás helyett más, de egyértelmű módon (pl. aláhúzással) jelölte a helyes választ.
 f) férfiak: topogtak – hölgyek: tipegtek 1 pont
 g) csónak: libegett/lebegett – gyertyaláng: lobogott 1 pont
Minden helyes szópár 1-1 pont. Az 1 pont csak akkor adható meg, ha a helyes szópár mellett nincs rossz megoldás.

-
6. a) főnév: **tört, elem** 1 pont
 b) ige: **tör, tört** (múlt időben) 1 pont
 c) névmás: **én, e** 1 pont
 d) igekötő: **el, le** 1 pont
Szófajonként 1 jó megoldásért 1 pont adható. A válasz csak akkor fogadható el, ha a jó válasz mellett nincs rossz megoldás. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha a szó megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral vagy más szakmai kézikönyvvel igazolható.
- e) (a) csendje 1 pont
 f) (a) keresztje 1 pont
 g) vész el (igekötő nélkül nem fogadható el a válasz) 1 pont
 h) alakja 1 pont
A válasz csak akkor fogadható el, ha csak a megadott szavakat írta ki a felvételiző.
7. a) csucsag: B 2 pont
 égész: A
 gömble: F
 hangbetűzet: E
*4 jó megoldás: 2 pont,
 2-3 jó megoldás: 1 pont,
 0-1 jó megoldás: 0 pont.
 A válasz csak akkor fogadható el, ha nincs mellette rossz megoldás.*
8. a) (a) csillagok (libegnek) 1 pont
 b) hasonlat 1 pont
A válasz csak akkor fogadható el, ha a jó válasz mellett nem szerepel más szó.
 c) *A vers páros rímelésű. – HAMIS* 2 pont
A „Szunyókálnak szelíden” sorban alliterációt találhatunk. – IGAZ
*Az 1-1 helyes megoldásra 1-1 pont adható.
 A válasz csak akkor fogadható el, ha csak a helyes választ jelölte. A választ akkor is el kell fogadni, ha karikázás helyett más, egyértelmű módon (pl.aláhúzással) jelölte a helyes megoldást.*
9. a) színész, színművész 1 pont
 b) stáb 1 pont
 c) gesztus/gesztusai 1 pont
 d) H, I, H, H 4 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a felvételiző egyértelműen jelöli a választ. A választ akkor is el kell fogadni, ha karikázás helyett aláhúzta a helyes megoldást.
 e) 3. 1 pont
A válasz csak akkor fogadható el, ha nem karikázott még más számot is. A választ akkor is el kell fogadni, ha karikázás helyett aláhúzta a helyes mondatot.
 f) Szegény vagyok (Szegény), mint a templom egere. 1 pont
 Ritka, mint a fehér holló.
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét szóláshasonlat a megadott szóval lett kiegészítve. A megadott válaszoktól eltérő mondat csak akkor fogadható el, ha a szólás megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral vagy más szakmai kézikönyvvel igazolható.
-

10. a) **Tartalom** 3 pont
3 pont, ha
- a szöveg ötletes, gondolatgazdag;
 - a fogalmazás megfelel a megadott témának;
 - a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható;
 - bemutatott 3 különböző érvet (a gondolatmenetbe illesztve az állásfoglalással ellentétes érv is lehet);
 - a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 2 pont**, ha
- a fogalmazás megfelel a megadott témának; a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható; a szöveg ötletes, de:
 - van olyan gondolata, amely nem illeszkedik a gondolatsorhoz;
 - csak 2 érve van;
- 1 pont**, ha
- a szöveg megfelel a témának, de kidolgozatlan;
 - csak 1 érve van a megadott szempontokkal kapcsolatban;
- 0 pont**, ha
- a szöveg tartalmatlan, semmitmondó;
 - a fogalmazás nem felel meg a megadott témának;
 - a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.
- A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.
- b) **A szöveg szerkezete** 3 pont
3 pont, ha
- a szöveg kerek, egész, lezárt;
 - formailag tagolt;
 - logikusan, arányosan szerkesztett;
 - a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 2 pont**, ha a fenti szempontok közül **egy nem érvényesül maradéktalanul**, például hiányzik vagy szervesetlen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 1 pont**, ha az első pontban megadottak közül **kettő nem teljesül**, de a terjedelem eléri a 4 mondatot.
- 0 pont**, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz.
- c) **Stílusa, szóhasználata** 1 pont
1 pont, ha
- megfelel a témának, a köznyelvi normának;
 - gazdag szókincsű;
 - nyelvhelyességi szempontból kifogástalan;
 - eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 0 pont**, ha a fogalmazás nem felel meg az 1 pont kritériumainak.
-

d) **Helyesírás**

2 pont

2 pont, ha

- ha a szövegben **legfeljebb egy hiba** valósul meg az alábbiak közül:
 - elválasztáskor **vagy**
 - magánhangzó időtartamának jelölésekor **vagy**
 - kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest–bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os) **vagy**
 - betűtévesztés vagy felcserélés, betűkihagyás, szótagkihagyás terén **vagy**
 - az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását **vagy**
 - legfeljebb 2 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit),
- a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont, ha

- a szövegben legfeljebb **2 hiba** fordul elő a **fent felsorolt hibatípusok** közül **vagy**
- **egy súlyos hiba** az **alábbi** hibatípusokból, **de más hibája nincs**:
 - igekötős igék helytelen írásmódja
 - névutós névszó egybeírása
 - j-ly tévesztése
 - tagadószók egybeírása másik szóval
 - mássalhangzó hosszúságának tévesztése
 - tulajdonnév kis kezdőbetűs alakja
 - melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknevek (pl. francia, balatoni, vendéglátóipari, adys) hibás alakja
 - mássalhangzó kapcsolódásának hibás jelölése (teljes és részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés, nyúlás, kiesés)
 - mondatkezdő nagybetű tévesztése
 - felszólító módú igealakok hibái **vagy**
- 3–5 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit)
- A pont csak akkor adható meg, ha a fenti hibák mellett a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

- ha a szöveg nem felel meg az 1, illetve 2 pontos kritériumrendszernek **vagy**
- a szöveg nem éri el a 4 mondatot.

e) **Külsőalak, íráskép**

1 pont

1 pont, ha

a dolgozat külsőalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.

a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

Források:

4. feladat

<https://hirvilag.hu/article/okolpaci-helyett-johet-a-kezfogas-4528868>

<https://topszotar.hu/m/magyarnemet/meghajl%C3%A1s>

<http://diabetika.hu/szekely/>

<https://vasarnap.hu/tag/unnepi-beszed/>

<https://www.hungarianwithsziszi.com/blog/2020/05/23/a-puszi-nem-pussy/>

9. feladat

<https://anyanyelvapolo.hu/edes-anyanyelvunk-pdf/ea-2020-XLII-2.pdf>

Édes Anyanyelvünk 2020. április – 42. évfolyam 2. szám